

2010-12-08

LS 1012-1007

Landstingsstyrelsen

Budgetdirektiv för 2012

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

ÄRENDET

Landstinget fastställer budgetdirektiv för 2012.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att fastställa budgetdirektiv inklusive tidplan för budget 2012 i enlighet med ramarna för planår 2012 i budget 2011,

att uppdra åt landstingsdirektören att i samråd med ledningskansliet utarbeta anvisningar för inrapportering av budgetunderlag, samt

att anmäla beslutet till landstingsfullmäktige.

Budgetdirektiven för 2012 baseras på de krav och förutsättningar som framgår av planeringen för 2012 i den flerårsplanering som finns redovisad i budget 2011. Landstingets olika verksamheter utarbetar sina respektive budgetförslag utifrån dessa planeringsförutsättningar.

Landstingsstyrelsen presenterar förslag till budget 2012 med planåren 2013-2014 och investeringar 2012-2016 i maj 2011 och landstingsfullmäktige beslutar om budget 2012 i juni 2011.

Låt Stockholm växa!

Stockholms län är fantastiskt. Här finns Sveriges huvudstad, landets politiska och ekonomiska centrum, men även en fantastisk natur och skärgård. Vi ligger mitt i Östersjöregionen, Sveriges port mot omvärlden. Här finns innovativa företag, kreativa

kulturyttringar och världsledande forskning. Det finns framförallt en mångfald, som saknar motstycke i övriga landet.

Mångfaldens Stockholm tar sig olika uttryck. Det är den pulserande storstaden med gångavstånd till vatten och grönska. Det är det skiftande utbudet av upplevelser och livsstilar. Stockholms styrka och charm är den variation, som kommer sig av att människor från hela världen söker sig till vår region.

Vi i Alliansen bejakar det växande Stockholms län. Vi är övertygade om att det inte bara är skärgårdens skönhet eller stadens puls som gör Stockholm till en fantastisk del av Sverige. I ännu högre utsträckning beror det på drömmarna, drivkrafterna och idéerna hos stockholmarna. Det är därför också den naturliga utgångspunkten för vår politik: att skapa förutsättningar för människor att leva och verka i Stockholms län.

När vi i Alliansen ser tillbaka på de senaste åren i landstinget har mycket hänt som underlättat för oss som bor i stockholmsregionen. Mycket finns kvar att göra. När vi blickar framåt vill vi identifiera de problem som medborgarna upplever och hitta lösningar på dem.

Många upplever dagligen brist på tid. Samtidigt har invånarna i Stockholms län höga krav på god samhällsservice. En snabb och bra sjukvård och växande kollektivtrafik i världsklass är ett sätt att underlätta tillvaron.

Vi vill stärka välfärden, fortsätta att öka tillgängligheten till och kvaliteten inom sjukvården, öka valfriheten och fortsätta satsa på kollektivtrafiken. I dessa budgetdirektiv beskriver vi hur vi tänker oss vägen mot en ännu bättre stockholmsregion.

Fortsatta framtidsreformer

Vår politik har betydelse för stockholmarnas vardag. Ökad kvalitet och tryggad tillgänglighet i sjukvården, förbättrad kollektivtrafik samt ordning och reda i finanserna har gjort det lättare att bo och verka i Stockholms län. Tillsammans inom Alliansen har vi fått väljarnas förtroende för att fortsätta det framgångsrika arbete vi har påbörjat.

Vårt perspektiv är medborgarens. Landstinget finns till för medborgarna, inte tvärtom. Det är med denna utgångspunkt vi vill forma politik som underlättar stockholmarnas vardag och ger dem större möjlighet att själva påverka sina livsval.

Vi har en vision om ett samhälle där fler beslut kan och ska fattas av människor själva. Patientens ställning ska vara stark och vårdbehovet tillsammans med de egna valen ska styra sjukvården. Länets alla invånare har rätt till en god och rättvis sjukvård. Kollektivtrafiken ska vara pålitlig, trygg och prisvärd.

Landstinget ska tillsammans med bland annat kommunerna bidra till att skapa bättre förutsättningar för tillväxt, framtidstro och hållbar miljö i hela Stockholmsregionen. Här blandas storstadens puls med landsbygdens lugn. Här finns möjligheter till ut-

bildning, forskning och entreprenörskap. Här finns också ett rikt kulturutbud och en världsunik miljö.

Tillsammans med alla de människor som bor, arbetar och lever här vill vi skapa en region som fler söker sig till och som ännu fler är stolta över. Resultatet blir en dynamisk region, där många nya jobb kan skapas.

Ordning och reda i ekonomin

En ekonomi i balans är en grundförutsättning för en långsiktigt hållbar utveckling och därför är ordning och reda i ekonomin en grundbult i vår politik. Utgångspunkten för landstingets ekonomi är att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

När Stockholms län växer motsvarande ett helt Malmö på tio år ställer det stora krav på en ansvarsfull politik. Det är endast med ordning och reda i ekonomin som vi kan garantera att vi har tillräckligt med resurser för sjukvården och kollektivtrafiken i ett växande Stockholms län i framtiden. Därför är en viktig uppgift för Stockholms läns landsting att säkerställa en ekonomi i balans för att klara av stora satsningar på välfärden.

En effektivare organisation eftersträvas för att sänka kostnader och förbättra servicen mot invånarna. När varje skattekrona används på bästa möjliga sätt får vi utrymme för att sänka landets högsta landstingsskatt. Effektivare arbetssätt ska utvecklas och användas, och den administrativa bördan minskas inte minst i vårdens vardag. Som en del i att minska administrationen ska en översyn göras av landstingets 38 olika policy och riktlinjer. Genom att samordna och förenkla är målet att mer än halvera antalet.

Konkurrens och mångfald ska utnyttjas för att sänka kostnader och utveckla landstingets tjänster. Den enskilt viktigaste effektiviseringen är att minska s.k. kvalitetsbristkostnader, t.ex. bristande patientsäkerhet eller brister i trafikstrukturen.

Styrningen av landstingets fastigheter ska utvecklas för att åstadkomma både en bättre samordning och resursanvändning. Initiativ för att ytterligare effektivisera IT-verksamheten ska tas. IT är en utförarorganisation som arbetar på uppdrag av landstingets olika verksamheter, denna ansvarsfördelning ska tydliggöras.

Landstinget står inför mycket stora investeringar i främst kollektivtrafik och sjukvård, därför behövs det ett övergripande och gemensamt ansvar för dessa investeringar. Det är angeläget att investeringarna ryms inom en hållbar ekonomi.

Fler i arbete ger välfärd

Med fler i arbete får vi alla en bättre välfärd. När fler arbetar har vi råd att satsa mer på välfärdens kärna, såsom skola, sjukvård, äldreomsorg och kollektivtrafik. Därför är det viktigt att skapa goda förutsättningar för nya jobb och tillväxt. En viktig del i detta arbete handlar om att steg för steg sänka landets högsta landstingsskatt.

Med en lägre landstingsskatt i kombination med jobbskatteavdraget har vi möjlighet att stimulera Stockholms tjänstesektor och de entreprenörer och företag som verkar här och göra det möjligt att anställa fler. För oss är det alltid viktigare att få fler som betalar inkomstskatt än att öka skattebördan.

Fler entreprenörer ger bättre vård

Stockholms läns landsting ska tillvarata drivkraft och entreprenörskap som utvecklar kvalitet, arbetsformer, bättre patientnytta och bättre ekonomi. Fler vårdgivare inom den offentligt finansierade sjukvården stimulerar utvecklingen av kostnadseffektiva lösningar, samtidigt som det förbättrar tillgänglighet och valfrihet för medborgarna.

För att klara framtidens utmaningar behövs många engagerade som vill verka inom sjukvården. Landstinget ska bidra till ett bra företagsklimat och att det blir enklare att starta och driva vårdföretag. Fler arbetsgivare inom sjukvården främjar konkurrens och utveckling och ger personalen ett större inflytande, därför är det viktigt att ta till vara drivkraften hos sjukvårdens entreprenörer. Det ska vara möjligt att utveckla sina idéer både inom landstinget och genom att starta eget. Därför bör landstingets anställda ges större möjlighet till tjänstledighet för att prova att starta eget.

I och med att många av dem som arbetar inom sjukvården är kvinnor leder större öppenhet inom vård- och omvårdnadssektorn till att fler kvinnor får möjlighet att utvecklas och starta företag och få större makt över sin egen arbetssituation, oavsett om man är egen företagare, anställd av landstinget eller av någon annan vårdgivare.

Allas lika värde – lika behandling för alla

Varje människas lika värde är grunden för landstingets uppdrag och verksamhet. Alla invånare i Stockholms län är en resurs som ska ges möjlighet att bidra till samhället utifrån sina förutsättningar och har rätt till stöd när det behövs.

Nolltolerans mot diskriminering ska råda i landstingets verksamheter. Alla medborgare, kunder, brukare och patienter ska bemötas likvärdigt. Landstingets jämlikhets- och jämställdhetsarbete ska stärkas, med stöd och handledning till verksamheterna för att praktiskt kunna tillämpa integrerade arbetssätt, genom kartläggning, analysering och verksamhetsutveckling med fokus på invånare, brukare och patienter. Europeisk deklaration om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, som antagits av landstingsfullmäktige, ska vara vägledande för detta arbete.

Forskning och framtid

Innovationer i sjukvården

Innovationer är nödvändiga för att stärka konkurrenskraften och bidra till fler jobb och ökad välfärd. I sjukvården finns både stor kunskap och kompetens, och Sverige och stockholmsområdet är världsledande på många områden inom sjukvården och ska fortsatt sträva efter excellens. Därför tillhör sjukvården ett av de stora tillväxtområdena.

Patientnära forskning

En stark patientnära forskning är förutsättningen för en vetenskapligt baserad hälso- och sjukvård med hög kvalitet. De kliniska forskarnas arbete är garantin för att ny kunskap snabbt kommer sjukvården och patienten till del och att kunskap därifrån förs in i forskningen. En stor del av sjukvården utförs i dag utanför sjukhusen, därför behöver en modell utvecklas för fördelning av forskningsanslag och utbildningsplatser. Det är viktigt att prioritera patientnära forskning där vårdbehoven är stora och patientnyttan väsentlig.

Ledande inom Life science

Med framväxten av Stockholm Life som är en samlad satsning på en vetenskapsstad i Solna och norra Stockholm, ges ytterligare förutsättningar för utvecklingen av life science, livsvetenskaper. Life Science är ett tvärvetenskapligt samarbete mellan bland annat medicinska, tekniska och naturvetenskapliga ämnen, som alla har olika infallsvinklar på hälsa. Målsättningen är att Sverige ska vara internationellt ledande inom bland annat biomedicin och medianteknik. Sverige har redan i dag en stark internationell position inom dessa områden.

Stockholms läns landsting ska vara med och förstärka positionen ytterligare genom att fortsätta satsningen på området kring Norra Station och Nya Karolinska Universitetssjukhuset samt samarbeta med Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholms Universitet och näringslivet.

Tillsammans med till exempel forskningen på Södertörns Högskola bidrar Stockholms läns kluster av världsledande forsknings- och utbildningsinstitutioner till sjukvård i världsklass som är nationellt och internationellt centrum inom flera klinikområden.

Forskningen vid Karolinska i Huddinge ska utvecklas. Det är en viktig motor för att utveckla Södertörn. En översyn görs för att ta fram förslag på hur forskningsanslagen bättre kan användas för att stimulera forskningen vid Karolinska i Huddinge. Hur landstingets stöd till forskningen ska utformas diskuteras fortlöpande.

Med forskningsinstitutionerna som bas kan också specialistutbildningar och handledning av sjuksköterskor, läkare och annan vårdpersonal bedrivas som kombinerar hög teoretisk nivå och närhet till spetsforskning med möjlighet till verksamhetsförlagd utbildning och yrkeserfarenhet. Utbildningen för läkare, sjuksköterskor och biomedicinska analytiker måste stärkas i Stockholms län. Specialistutbildningar för sjuksköterskor utökas. Staten måste ta sitt ansvar för de medicinska utbildningarna i Stockholmsregionen.

Ett hållbart växande Stockholms län

Vi vill förenkla och förbättra människors vardag i stockholmsregionen. Det handlar om att röja undan hinder som gör det svårare att ta sig till jobbet, att ge sina barn och

barnbarn en bättre framtid med goda jobb- och utbildningsmöjligheter och att bosätta sig här. En av de viktigaste insatserna är att satsa på en utbyggd och klimatsmart kollektivtrafik.

Stockholms läns landsting ska bidra till att halvera koldioxidutsläppen till 2015. Landstinget ska främja framsynt regional planering, resurshushållning, energibesparing, övergång till förnyelsebara energikällor och konsekvent minska utsläpp till luft, mark och vatten. Energitekniska miljövänliga lösningar ska fortsätta att bejakas på fler områden. Vi ska fortsätta utveckla miljöarbetet genom ett nytt miljöprogram med fortsatt hög ambitionsnivå för landstinget.

De gröna kilarna är en värdefull tillgång för hela länet. Vi har många stora naturområden i länet och dessa är en biologisk resurs liksom en källa till rekreation och välbefinnande. När regionen växer och förtätas är det viktigt att det sker med hänsyn till de gröna kilarna så att de natur- och rekreationsvärden som dessa representerar inte går förlorade. Förutom att minska landstingsverksamhetens miljöpåverkan bidrar även den regionala utvecklingsplanen med handlingsplaner till att nå de regionala utsläppsmålen.

För att utveckla och bygga en hållbar stockholmsregion ska Förbifart Stockholm, Citybanan och andra viktiga satsningar på kollektivtrafik och infrastruktur genomföras. Kollektivtrafiken ska fortsätta utvecklas på både land och vatten så att den är klimatsmart, attraktiv, kapacitetsstark och tillgänglig för alla. Landstingets tjänstebilar och övriga fordon ska vara miljövänliga.

Samarbetet i Stockholm-Mälarenregionen kommer att utvecklas, med medborgarnas behov i fokus. Alliansen kommer att arbeta aktivt för att bidra till att minska administrativa hinder, öka människors fria rörlighet, ökad ekonomisk tillväxt och möjliggörandet av fler jobb. Samarbetet bör utformas efter medborgarnas behov inom respektive område, exempelvis bör samarbetet om en bättre kollektivtrafik omfatta hela Mälarenregionen och Östergötland. Samverkan och valfriheten att söka vård i hela Mälardalen ska också utvecklas.

Vid sidan av dessa områden bör samarbetet fördjupas inom flera andra sektorer. Inte minst är det viktigt att säkerställa att samarbetet med olika statliga myndigheter kan ske på ett effektivare sätt än i dag. Den särlagstiftning som gäller för Stockholms läns landsting bör utvärderas och ligga till grund för hur den regionala nivån bästa kan formas inför framtiden. Utvecklingen ska ske i samarbete med länets kommuner.

Sjukvård närmare människan

Alla ska ha rätt till en god sjukvård. Det är en viktig del av den svenska välfärden. Vår sjukvård håller hög internationell klass och personalen är välutbildad. Alliansen har ökat patienternas valfrihet och makt, samt gjort det lättare att komma i kontakt med vården i hela Stockholms län. Nu vill vi gå vidare och förbättra sjukvården ytterligare.

Vården ska vara gemensamt finansierad via skatten och ges efter behov. Tillgänglighet och kontinuitet är särskilt angeläget för människor med tyngre, mer sammansatta vårdbehov och sämre livsvillkor. Det ska vara lätt att komma i kontakt med sjukvården och patienten ska själv ha rätt att välja vårdgivare.

Hälso- och sjukvård ska alltid ges på lika villkor och efter den enskildes vårdbehov. Genom att se till varje individs unika behov säkerställs att sjukvården blir jämställd och jämlik. Ett gott bemötande av patienten ska premieras. Att landstingets värdegrund tillämpas inom vården ska följas upp. Tillgängligheten till sjukvården för människor med funktionsnedsättning ska förbättras.

Stockholms läns landsting ska bidra till en ännu mer tillgänglig hälso- och sjukvård genom att stärka patienternas möjlighet att själva välja och påverka sin sjukvård. Genom fortsatt etableringsfrihet kan fler nya vårdcentraler, mödra- och barnvårdcentraler och andra mottagningar växa fram. En mångfald av vårdgivare ger konkurrens om såväl kostnader som vårdidéer. Fler fristående aktörer bidrar till att utveckla vården och frigöra resurser till mer vård.

Arbetet för en köfri sjukvård med god kvalitet och hög patientsäkerhet ska fortsätta. Utgångspunkten ska vara en nollvision mot undvikbara vårdrelaterade skador och infektioner. Vi ska fortsätta satsningarna på en cancervård i världsklass.

Lätt att nå vården

Vården ska finnas där när vi behöver den. Utvecklingen sedan införandet av Vårdval Stockholm har starkt bidragit till ökad valfrihet och gjort det lättare att komma i kontakt med vården och träffa en läkare. Stockholms läns landsting ska fortsätta arbetet med att förbättra sjukvården med målet att helt få bort köerna.

Våra högt ställda mål för vårdens tillgänglighet gäller hela vårdprocessen, inte minst återkommande besök för t.ex. långvarigt sjuka. Patienterna ska ha rätt att själva välja vårdgivare. En viktig åtgärd för att förbättra tillgängligheten och stärka patienternas ställning är att införa e-remisser och öppna tidböcker. Alla vårdgivare är skyldiga att informera patienterna om vårdgarantin och hjälpa patienterna till en snabb vård. Väntetiderna på akutmottagningarna ska minska ytterligare och arbetet fortsätter med att allt fler ska få vård inom fyra timmar. Det är även angeläget att underlätta för patienterna att välja rätt vårdnivå.

2010-12-08

LS 1012-1007

Patienten i fokus

Vården ska alltid utgå i från patienten och finnas där när du behöver den, ges på dina villkor och efter dina behov. Den ska vara trygg, samordnad och med ett helhetsansvar i synnerhet för patienter med sammansatta vårdbehov. Plånbokens tjocklek får aldrig bli avgörande, därför ska sjukvården bekostas solidariskt via skatten.

Alla har rätt till ett bra bemötande och möjlighet att välja en vårdgivare de har förtroende för, oavsett var i Stockholms län vi bor. Någon vill besöka vården nära hemmet, en annan nära arbetsplatsen. En tredje vill att vården ska finnas tillgänglig på kvällstid, eller ha extra bra tillgänglighet på telefon. Alla variationer är möjliga i en hälso- och sjukvård som utgår från patientens behov och önskemål. Det är en självklarhet att patienten ska ha rätt att själv få välja till, och välja bort. Därför ska Stockholms läns landsting fortsätta arbetet med att stärka patientens inflytande och rättigheter i sjukvården.

Större inflytande för vårdens medarbetare

Vårdens medarbetare ska ges större inflytande och mer att säga till om i sjukvården. En sjukvård där medarbetarna blir sedda och får utvecklas blir en bättre sjukvård också för patienterna.

Sjukvården kommer att ha stora rekryteringsbehov. En viktig utmaning är att öka antalet utbildningsplatser och att få fler unga människor att söka sig till vårddyrkena. För att säkra tillgången på vårdpersonal måste sjukvården bli en eftertraktad arbetsplats, vårdutbildningarna bli mer attraktiva och vårddyrkena få högre status. Vårdens medarbetare måste uppleva att de kan påverka sitt arbete och att det finns möjlighet till fler karriärvägar.

Genom att bättre värdesätta de arbetsinsatser som görs i sjukvården i Stockholms län blir sjukvården mänskligare och bättre för alla. Landstinget ska också arbeta för en sjukvård där vårdpersonalen får mer att säga till om och där de har fler alternativa arbetsgivare att välja på. Medarbetare som slår larm om misstänkta missförhållande ska ha en trygg arbetssituation.

Nya Karolinska sjukhuset

Nya Karolinska Solna kommer att vara ett högspecialiserat sjukhus med avancerad sjukvård och särskilt akut omhändertagande. Ett omfattande arbete genomförs inför beslut om verksamhetsinnehållet på det nya sjukhuset, som en konsekvens av detta kommer hela sjukvårdsstrukturen i Stockholmsregionen ses över. Vårdverksamheter behöver omdisponeras och drivas på andra platser. En översyn görs av hur vården ska organiseras.

Utveckla Vårdval Stockholm

Vårdval Stockholm har gjort det lättare att få vård inom alla områden där vårdval införts. Fler vårdgivare har tillkommit inom en mängd olika områden och produktiviteten har ökat. Förutom i primärvården har vårdval införts inom en rad specialistområden som tidigare präglades av långa kötider. Köerna till exempelvis gråstarr-, knä- och höftoperationer har i princip försvunnit.

Alliansen vill fortsätta utveckla tillgängligheten, öka kvaliteten och korta köerna genom att införa vårdval inom en rad nya områden. Vårdval ska införas inom alla områden av sjukvården där det är funktionellt och möjligt. Några prioriterade områden för Vårdval Stockholm är gynekologi, reumatologi, rehabilitering och sjukgymnastik, hörapparater, peruker, allergologi, öron, näsa och hals, hudsjukvård och ögonsjukvård. Vidare ska vårdval även provas för öppenvårdspsykiatri, palliativ vård och obesitasoperationer.

Individens vårdbehov ska vara utgångspunkten för vården och för hur landstingets ersättning utformas. För husläkarverksamheten ska ersättningen ta större hänsyn både till patienternas vårdtyngd och till vilka vårdåtgärder som utförs. Ersättningen ska också ha ett hälsofrämjande fokus och understödja en mer sammanhållen vård för äldre och multisjuka. Utvecklade ersättningssystem för husläkarmottagningar, barna- och mödrahälsovårdcentraler kommer att införas.

Ett vårdval som utgår från patienterna förutsätter höga krav på vårdgivarna i kombination med fri etablering. Alla vårdgivare som håller en hög kvalitet ska få starta verksamhet och bidra till en bättre sjukvård. Det är genom konkurrens och valmöjligheter som patienten kan få en sjukvård med bättre kvalitet och bättre anpassning till patientens önskemål. Uppföljningen av vårdgivare ska förstärkas.

Mer sjukvård och fler vårdplatser behövs

Befolkningen i Stockholmsregionen ökar med omkring 30 000 invånare per år, samtidigt som allt fler lever allt längre. När Stockholm växer måste även sjukvården byggas ut och antalet vårdplatser måste tydligt utökas för att vi även i fortsättningen ska kunna erbjuda sjukvård i världsklass. Nya vårdplatser ska till stor del tillskapas utanför akutsjukhusen, främst inom geriatriken, rehabilitering och på närsjukhus. I detta sammanhang är det viktigt att sammanhållna vårdkedjor beaktas. Närsjukvården och den avancerade hemsjukvården behöver förstärkas för att avlasta sjukhusen och öka kvaliteten i vården.

Samtidigt måste sjukvården bli bättre på att använda de vårdplatser som redan finns. Med nya behandlingsmetoder, färre vårdrelaterade skador och infektioner kommer ytterligare vårdplatser att frigöras. Problemet med för få vårdplatser visar sig genom överbeläggningar, därför krävs systematisk uppföljning och incitament för att minska antalet överbeläggningar.

Avtalet om akutsjukvård vid S:t Görans sjukhus löper till slutet av 2012. Landstinget kommer att genomföra en upphandling för den fortsatta driften av sjukhuset. Sjukvården vid S:t Görans sjukhus kommer att byggas ut. Mot bakgrund av att upphandling av akutsjukhus i sig innebär en för landstinget ny situation ska de erfarenheter som fås av den processen ligga till grund för kommande beslut om strukturen för sjukhusen i Stockholms län.

Utveckla Vårdguiden – enkel tidsbokning via Internet

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med vården och enkelt att välja den vård som passar de egna behoven bäst. Invånarna ska tydligt märka att landstinget sätter

2010-12-08

LS 1012-1007

patienten främst genom kommunikation och e-tjänster som ger patienten en stark ställning i vården. Kommunikation på invånarnas villkor ger också förutsättningar för ett gott förtroende för vården.

En särskild satsning ska göras på kommunikation om tillgängligheten till vård och vilka rättigheter man har som patient. Vårdgivarnas kommunikation med patienterna har stor betydelse när det gäller förtroendet för sjukvården, för information om valmöjligheter, rättigheter och för förutsättningarna för en jämlik vård. Därför ska en särskild satsning göras för att ge vårdgivarna stöd i sin kommunikation med patienten. Invånarnas behov av kunskap och information om vården ska kontinuerligt kartläggas och kommunikation och tjänster utvecklas utifrån resultaten. Information om vården på olika språk ska ständigt förbättras.

Målet är att patienten ska ha möjlighet att följa sin väg i vården och sin vårdplanering helt via Internet. Information ska finnas tillgänglig via Vårdguiden tillsammans med andra e-tjänster som exempelvis möjligheten att boka och ändra tider.

Bättre uppföljning och öppna kvalitetsredovisningar

Jämförelser av väntetider, sjukvårdens resultat och patientenkäter ska vara tillgängliga, inte bara för politiker och vårdpersonal utan också för allmänheten och patienter exempelvis på Vårdguiden. En bra valfrihet inom sjukvården förutsätter att kvalitetsindikatorer kan fastställas och att jämförelser av sjukvårdens prestationer kan göras på vårdcentral-, klinik-, och sjukhusnivå. Att vårdgivare jämförs med varandra leder till högre kvalitet och bättre sjukvård.

Uppföljningen och granskningen av hälso- och sjukvården ska säkerställa att medborgarna får den vård de har rätt till. Syftet är att förbättra patientsäkerhet och öka effektiviteten i hälso- och sjukvården. Uppföljningen och granskningen av vårdgivarna ska dessutom leda till att oegentligheter upptäcks samt förebygga och förhindra att oegentligheter inträffar.

Patientsäkerhet – nollvision mot vårdskador

En utgångspunkt ska vara en nollvision mot undvikbara vårdrelaterade skador och infektioner. För att nå detta mål måste en kultur skapas där medarbetare uppmuntras att ifrågasätta system och organisation för att kunna skapa en säkrare vård. Rädslan för att bli syndabock får inte begränsa ett aktivt patientsäkerhetsarbete. Samtliga händelser som leder till vårdskador måste utredas. Arbetet med att erbjuda den bästa och säkraste maten i vården ska intensifieras. Det ska tydliggöras att det är sjukhusen som ansvarar för att maten är god och håller en hög kvalitet. Uppföljningar ska göras genom patientenkäter.

Regelbundna patientenkäter kommer att vara en viktig del av uppföljningsarbetet. En utökning av antalet medicinska revisioner ska bidra till att öka patientsäkerheten. En säker och ändamålsenlig läkemedelshantering minskar lidande, minskar behovet av andra vård- och behandlingsinsatser och minskar kostnaderna för vården.

Jämlik och jämställd sjukvård

2010-12-08

LS 1012-1007

Vården i Sverige är inte jämlik. I en OECD-jämförelse från 2006 var Sverige ett av de länder i den rika världen som hade minst jämlik vård, mätt i hur läkarbesöken fördelades mellan hög- och låginkomsttagare.

Vårdval Stockholm har lett till att sjukvården har blivit mer jämlik. Läkarbesöken har ökat framförallt i socialt utsatta områden och bland så kallade vårdtunga patienter, det vill säga patienter med exempelvis diabetes eller som drabbats av stroke. Jämlikheten ska stärkas genom att utveckla ersättningsystemen.

Att förbättra tillgängligheten och bemötandet i sjukvården är i hög grad en fråga om jämlikhet. Visionen är att ingen ska drabbas av diskriminering i sina kontakter med sjukvården. Landstinget ska säkerställa att riktlinjerna för omhändertagande av papperslösa flyktingar efterlevs. Statistik och nyckeltal ska utvecklas för att följa upp målet om en mer jämlik och jämställd vård.

Våld i nära relationer är ett stort hälsoproblem. Stöd för patienter som drabbats av våld i nära relationer ska förbättras ytterligare. Sjukvårdens stöd till våldsutsatta kvinnor ska utvecklas till att omfatta allt våld i nära relationer. Homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT) löper större risk att drabbas av olika former av ohälsa än övriga befolkningen, därför ska vårdgivarnas HBT-kompetens öka.

Hälsofrämjande sjukvård

De hälsofrämjande insatserna ska öka. Insatser för att förebygga de stora folksjukdomarna såsom psykisk ohälsa, missbruk, rörelseorganens sjukdomar, stroke, hjärt- och kärlsjukdomar, astma och allergi, diabetes och övervikt ska stärkas ytterligare.

Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder ska implementeras. Sjukvårdens hälsofrämjande arbete ska liksom annan vårdverksamhet vara evidensbaserad. Styrningen av landstingets folkhälsoarbete ska förbättras och krav ska ställas på ökad effektivitet.

Förbättrad sjukvård för barn och unga

Befolkningen i Stockholmsregionen växer och det föds allt fler barn. Sjukvården för barn ska förbättras och byggas ut. Slutenvården och den akuta vården för barn ska utvecklas, bland annat ska den akuta vården byggas ut sena kvällar och nätter.

Vården för de långvarigt och svårast sjuka barnen ska förbättras. Barnen och deras familjer har rätt att känna trygghet med en bra och tillgänglig sjukvård. Hemsjukvården för svårt sjuka barn byggs ut. Barn och ungdomar med psykiska problem har fått en förstärkt vårdgaranti och köerna har minskat. Tillgängligheten ska förbättras ytterligare samtidigt som vården ska erbjuda ett bredare utbud av olika evidensbaserade behandlingsformer och metoder.

Allt fler barn får neuropsykiatriska diagnoser och fler barn med stora funktionsnedsättningar behöver stöd. Utbyggnaden av neuropsykiatriska utredningar fortsätter och utvecklas i samarbete med skolhälsovården.

2010-12-08

LS 1012-1007

Unga kvinnor är en grupp som behöver särskilda insatser. Ätstörningsvården ska fortsatt byggas ut.

Det är angeläget att stärka samarbetet mellan landstingets och kommunernas verksamheter. Särskilt viktigt är det när det gäller barna- och mödrahälsovård. Nära samarbete, ibland kombinerat med samlokalisering, bidrar till en bättre vård för barnen.

Rehabilitering och habilitering

Barnhabiliteringen och barnrehabiliteringen ska byggas ut med tonvikt på de barn som har de största behoven. Bland annat ska rehabiliteringen för små barn och unga vuxna med förvärvade hjärnskador ses över. Även övergången mellan barnrehabilitering och vuxenrehabilitering ska ses över.

Rehabiliteringen av långtidssjukskrivna har hög prioritet bland annat genom arbetet med rehabiliteringsgarantin och ökat samarbete med länets kommuner.

Tillgängligheten och kvaliteten på rehabiliteringsvården ska förbättras genom införande av vårdval för primärvårdsrehabilitering och sjukgymnastik.

Valfriheten för hjälpmedel ska bli större. Den som behöver ett hjälpmedel ska själv få möjlighet att bestämma vilket som passar bäst. Projektet fritt val av hjälpmedel ska utvecklas och permanentas.

Bättre sjukvård för kvinnor

Tillgången till gynekologer ska förbättras genom införande av vårdval inom gynekologi.

Sjukvården för kvinnor ska förbättras genom att bygga ut mammografiscreeningen för kvinnor mellan 70 och 74 år. Ytterligare en bröstmottagning ska öppnas.

Stockholm växer och det finns ett behov av fler BB enheter inom ramen för vårdval förlossning. Landstinget ska bland annat som fastighetsägare stödja denna utveckling.

Tryggare vård för äldre och multisjuka

Sjukvården för äldre ska förbättras och anpassas efter de äldres behov. Samverkan mellan akut- och geriatrikmottagningar, hemtjänst och anhöriga ska förbättras. Äldre patienter ska inte behöva vänta onödigt länge på akutmottagningarna. Tiden för överföring till geriatriken ska kortas ytterligare. Äldre patienter ska kunna skrivas in direkt på geriatrisk mottagning för att få en bättre sjukvård. Ambulansen ska inte behöva ta omvägen om akutmottagningen.

Patienter med många besök på akutmottagning ska få en sammanhållen vård med hjälp av vårdkoordinatorer som samordnar vårdinsatserna.

2010-12-08

LS 1012-1007

Tillgängligheten till såväl primärvård som somatisk specialistvård för äldre och multisjuka ska förbättras. Patienter med sammansatt sjukdomsbild ska erbjudas en samordnad vård som präglas av närhet och kontinuitet.

Trygghetskvitton och information som tydligt anger vem som är ansvarig för sjukvården ska införas och även innehålla information till brukare och anhöriga. Detta säkrar ett bra omhändertagande och borgar för en sjukvård som äldre och deras anhöriga kan känna sig trygga med.

Äldrepsykiatrin ska utvecklas, bland annat genom en förstärkt depressionsvård och att självmordspreventionen för äldre stärks.

Bättre tillgänglighet inom den psykiatriska vården

Den psykiatriska sjukvården måste bli ännu bättre. Det är viktigt med en hög tillgänglighet för patienter med psykiatriska vårdbehov. När patienter snabbt får stöd och effektiv behandling kan sjukdomsförloppet brytas.

Valfriheten för patienter med psykiska problem ska förbättras. Det behövs fler alternativ som kan medverka till en skapa en bättre psykiatri. Att patienten känner förtroende för vårdgivaren och känner tilltro till de behandlingsmetoder som används är ofta en förutsättning för att uppnå goda resultat. Inom den psykiatriska vården är detta extra viktigt. Landstinget ska tillhandahålla hjälp och stöd till patienterna när det inte är möjligt för patienten att själv göra ett val.

Vården och samordningen av insatser för människor med psykisk ohälsa och samtidig somatisk sjukdom ska förbättras. Nya medicinska metoder ska snabbt införas inom den psykiatriska vården. Forskning om behandling via Internet har visat att detta kan bli en framgångsrik väg att behandla framförallt unga med lätta psykiska besvär och kan förbättra tillgängligheten och vården för många patienter.

Förebyggande tandvård

Den förebyggande tandvården för barn och ungdomar med den sämsta tandhälsan ska förstärkas. Även samarbetet mellan tandhygienisterna och den kommunalt finansierade äldreomsorgen måste förbättras. Landstinget ska verka för att erbjuda konkurrensneutrala villkor för alla tandvårdgivare.

Utveckla hemsjukvården

I syfte att förbättra hemsjukvården i Stockholms län avser vi att ta upp en diskussion med länets kommuner och Kommunförbundet Stockholms län (KSL) om ansvaret för den basala hemsjukvården. Regeringen har tillsatt en nationell samordnare, som ska stödja landsting och kommuner i processen att på frivillig väg föra över ansvaret för hemsjukvården från landstinget till kommunerna. Inriktningen är att det ska vara en enhetlig hantering av hemsjukvård i länet.

2010-12-08

LS 1012-1007

En kollektivtrafik att lita på

Det ska gå att lita på kollektivtrafiken. Varje dag gör över 700 000 människor 2,5 miljoner resor med SL. En väl fungerande kollektivtrafik är viktig för att få vår vardag att gå ihop.

När stockholmsregionen växer måste också kollektivtrafiken växa. Den senaste mandatperioden har rekordstora satsningar på utökad trafik genomförts. Förseningarna för både pendeltåg och tunnelbana har halverats. Nu ska SL förbättras ytterligare.

Ett SL som växer i takt med Stockholm

På fyra år har Stockholm vuxit med motsvarande ett helt Norrköping. Därför måste kollektivtrafiken få fortsätta att växa och förbättras. Kollektivtrafiken ska byggas ut med nya spår och tätare turer. Det är av stor vikt att det finns en god kollektivtrafik i hela länet. Det är även en av de viktigaste insatserna som kan göras för en bättre miljö och hållbar utveckling. Målet är att andelen som reser med kollektivtrafiken ska öka.

I Stockholms län satsas totalt över 100 miljarder kronor på fler spår och vägar. Några av de projekt som ingår i satsningen är Citybanan, pendeltågstunneln genom centrala Stockholm med tillhörande Mäljarbanan, förlängd tvärbana från Alvik till Solna och Kista, från Hammarby Sjöstad till Slussen samt Spårväg Syd.

Dubbelspår ska byggas på Roslagsbanan, Nynäsbanan och mellan Södertälje Centrum och Södertälje Hamn. Saltsjöbanan och Lidingöbanan rustas upp och moderniseras.

Hela länet ska fortsätta att knytas samman med fler spårväglösningar. Utöver den fortsatta utbyggnaden av Spårväg City ska arbetet med att ersätta stombusslinje 4 med spårväg påbörjas. Fler infartsparkeringar ska byggas för både bilar och cyklar.

Punktligheten framför allt

Det ska gå att lita på SL-trafiken. Tåg och bussar ska komma i tid. Punktligheten i hela kollektivtrafiken ska fortsätta att förbättras. Detta arbete har högsta prioritet. En bättre tidhållning kräver bättre spår och tåg, därför satsas 100 miljarder kronor på nya spår och vägar.

Hela resan ska fungera, från dörr till dörr. Därför är det bland annat viktigt med ett enkelt och gemensamt biljettsystem för all kollektivtrafik men det är också viktigt med bra tidspassning och god samverkan vad gäller omstigning mellan olika trafikslag.

En tillförlitlig och lättillgänglig trafikinformation underlättar resandet, därför ska resenärerna få bättre och omedelbar information, särskilt vid förseningar och andra trafikstörningar. När kollektivtrafiken inte håller vad den lovar är väl fungerande störningsinformation avgörande för resenärernas möjlighet att slutföra sin resa. En bra trafikinformation och resegaranti bidrar även till att upprätthålla förtroendet för kollektivtrafiken.

2010-12-08

LS 1012-1007

Åtgärder har vidtagits för att förbättra och säkerställa vintertrafiken. Kollektivtrafiken ska inte planera för normalvintrar utan för vintrar med sträng kyla och kraftigt snöfall.

Tryggt att resa med kollektivtrafik

Alla har rätt att känna sig trygga när de reser med SL oavsett kön eller tid på dygnet. Tryggheten i kollektivtrafiken ska förbättras ytterligare genom fler trygghetsvårdar och trygghetskameror, fler poliser, mer personal i trafiken, bättre städning och mer nattrafik. Stationer, tåg och bussar ska vara rena, snygga och trygga. Fler busshållplatser och stationer utrustas med väderskydd. Nya SL-bussar utrustas med alkolås och målet är att alla bussar successivt ska ha det.

SL:s stationer och knutpunkter är centralt belägna och är därför attraktiva. Genom att möjliggöra fler affärer, caféer och annan service i anslutning till stationer kan både resans värde och intäkterna till SL öka. SL ska fortsätta arbetet med att utveckla attraktiva stationsmiljöer. Många stationer i SL:s tunnelbane- och pendeltågsnät är slitna och nedgångna och bör renoveras för att kunna erbjuda resenärerna en trevlig och trygg miljö.

En kollektivtrafik för alla

Alla som själva eller med hjälp av ledsagare kan ta sig till en hållplats eller station ska kunna resa med SL. Arbetet för ökad tillgänglighet i trafiken ska fortsätta så att alla kan resa med kollektivtrafiken. Alla stationer ska ha hissar och automatiska dörrar. Spår och plattformshöjderna ska vara justerade så att vagn och plattform har samma nivå, taktila varningsmarkeringar ska finnas vid plattformskanter i spårtrafiken, bussar ska ha ramp eller lyft.

Bättre färdtjänst

Färdtjänstens kvalitet ska höjas tillsammans med ökad valfrihet. Närtrafiken och rullstolstaxi ska fortsätta att byggas ut. Ett friare resande eftersträvas för att i högre grad ge den enskilde möjlighet att resa utifrån sina behov och önskemål. Arbetet fortsätter även med att bättre anpassa SL-trafiken till människor med funktionshinder.

Cykel i kollektivtrafiken

Genom att göra det lättare att kombinera cyklande med resor i kollektivtrafiken ökar kollektivtrafikens attraktivitet ytterligare, därför ska möjligheterna att ta med cykeln på bussar och tåg öka. Infartsparkeringar för cyklar ska inrättas.

Kollektivtrafik på vatten

Väl fungerande transporter är avgörande för skärgårdens livskraft. Waxholmsbolaget ska året runt vara skärgårdens livsnerv, som genom pålitliga, punktliga, miljövänliga och effektiva transporter i ett i tiden anpassat linjenät, ska se till att passagerare och gods kommer fram som utlovat.

Kollektivtrafik på vatten är ett viktigt komplement till övrig kollektivtrafik. Genom att upphandla ett helhetsansvar för skärgårdstrafiken vill vi öka resenärsnyttan, göra

2010-12-08

LS 1012-1007

trafiken snabb och effektiv, inte minst för skärgårdsborna och samtidigt utforma trafiken på ett mer kostnadseffektivt sätt än i dag. Tidtabeller, information, biljettesystem ska samordnas med kollektivtrafiken på land, dock ska sjötrafiken även fortsättningsvis ha egna taxeregler.

Arbetet med att öka miljöanpassningen ska bedrivas kontinuerligt och användningen av förnyelsebara bränslen ska öka. Tillgängligheten i skärgårdstrafiken ska likaså fortsätta att öka genom att samarbetet om tillgänglighetsfrågor utvecklas med bl.a. SL, Färdtjänsten och berörda kommuner.

Det är positivt med båttrafik på de inre vattenvägarna, något som bidrar till Stockholmsregionens attraktionskraft. Det finns därför skäl att överväga möjligheterna till utbyggd båttrafik på inre vatten i takt med att bebyggelsen ökar och resbehoven blir större.

Bygg Förbifart Stockholm

Förbifart Stockholm ska byggas. Det är ett sätt att få bort tung trafik från innerstaden, minska trängseln och bilisternas miljöpåverkan och korta restider för alla länsinvånare.

Förbifart Stockholm ger också SL möjlighet att utveckla kollektivtrafiken och på det viset få en mer framkomlig stad.

Förbifarten blir länets nya pulsåder som, mestadels under mark, knyter samman norrort och söderort på ett sätt som avlastar alla gator, vägar, torg och den gamla Essingeleden från 1967. En bättre miljö och en fungerande vardag är alla stockholmare värda.

En levande skärgård

Den öppna och tillgängliga skärgården ska värnas. Det är viktigt att förenkla regler så att det blir möjligt att driva företag, leva och bo i skärgården i dag. Skärgården är en fantastisk del av stockholmsregionen och vi behöver utveckla olika delar av skärgårdsupplevelsen. Vi vill ha en livskraftig skärgård både för permanent- och fritidsboende året runt, samtidigt som vi vill ha en skärgård som är attraktiv att besöka.

Det är viktigt att de som bor i skärgården kan känna sig säkra såväl på sommaren som på vintern. Det gäller både trygghet mot våld och vid sjukdom. Därför ska den extra helikopter som finns på sommaren behållas. Ambulanshelikoptern är oerhört viktig för att skärgårdsbor och turister snabbt och effektivt ska kunna få sjukvård.

Kollektivtrafik och andra transporter är nödvändiga för skärgårdens livskraft och vi vill att såväl fastboende som besökare ska kunna resa effektivt och med god kvalitet. Här gäller det att hitta olika lösningar för olika typer av resenärer. Det viktiga är att skärgården förblir tillgänglig och öppen.

2010-12-08

LS 1012-1007

Genom att skärgårdstrafiken handlas upp med ett helhetsansvar skapas möjligheter att utveckla trafiken efter både de fastboendes behov och ambitionen att stärka skärgården som besöksmål över hela året. I samband med detta kan även frågan om eventuell trafik i nord-sydlig riktning belysas.

Landstinget ska fortsätta bidra till en god utveckling i skärgården och bland annat det skärgårdspolitiska programmet anger inriktningen för detta arbete.

Ett rikt kulturliv

Kulturen har en viktig roll att spela i Stockholmsregionens framtid. Kultur gör människors liv rikare och skapar mänskliga möten, stärker demokratin och främjar integration. Kultur gör Stockholmsregionen mer attraktiv och bidrar till regionens utveckling, genom bland annat kreativa näringar. Ett rikt kulturliv är grundläggande för en växande region.

Genom att utveckla entreprenörskap inom kultursektorn och samarbetet med näringslivet kan nya verksamheter skapas och gamla växa och utvecklas. Landstinget ska inte producera verksamhet i egen regi, utan all kulturproducerande verksamhet ska vara driven i extern regi. Kontaktytorna mellan kultur- och näringslivet bör stärkas.

Barnen först

Alla barn och unga har rätt till kulturupplevelser och är den viktigaste målgruppen för den offentligt finansierade kulturen. Det är önskvärt att fler satsningar inom barnkulturen görs i samverkan med kommuner och andra intressenter inom kulturområdet, exempel på detta är Barnkulturpalatset på Riddarholmen och satsningen på sommarjobb för unga musiker i samverkan med Konserthuset.

Kultur i vården

Ett brett kulturutbud ska erbjudas inom hälso- och sjukvården, anpassat till respektive vårdverksamhet och patientgrupp, och med särskilt fokus på barnsjukvården, geriatriken, hospicevård, den slutna psykiatrien och annan långvarig sjukvård. Kultur i vården är en prioriterad verksamhet.

Konstverk ger färg form och liv åt länets vårdmiljöer. Landstingets samlingar inventeras, vårdas och underhålls kontinuerligt. Konstnärlig utsmyckning av vårdlokaler och fastigheter är viktigt, därför ska en procent av byggkostnaden vid ny- och större ombyggnadsprojekt avsättas till konstnärlig utsmyckning i landstingets lokaler och två procent för vårdlokaler.

Länsuppdragen

Landstinget är huvudman för sju regionala länsupdrag med statligt stöd: Film Stockholm, Länsmusiken, Mångkulturkonsulenten, Dans i Stockholms stad och län, Stockholms länsmuseum, Regionbiblioteket i Stockholm och Hemslöjdskonsulenterna. Verksamheterna ska drivas effektivt och professionellt. Möjligheter till fördjupat samarbete med länets kommuner och andra inom dessa områden utreds.

Stockholms konserthus

Landstinget är huvudfinansiär av Stockholms konserthus och Kungliga filharmonikerna. Verksamheten präglas av en hög konstnärlig nivå och är en av Europas mest välrenommerade musikinstitutioner. För att ge samarbetet och verksamheten långsiktiga förutsättningar är målet att ingå ett nytt flerårsavtal.

Torbjörn Rosdahl

Per-Inge Buskas

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 8 december 2010.